

Konstuniversitetets språkliga riktlinjer

I Konstuniversitetets strategi 2021–2030 strävar vi efter internationell dragnings- och genomslagskraft och lovar att införa en språkpolitik som stöder internationalisering. Vårt universitet är stolt ett trespråkigt universitet som värnar om det finska och svenska språket som konstens framtida språk och vars språkliga landskap omfattar alla de språk som talas i vår gemenskap. I vår strategi lovar vi att vara ett ”välstånd, diskrimineringsfritt och internationellt attraktivt samfund”. Hur vi förhåller oss till flexibel och accepterande flerspråkighet till exempel i möten och undervisning påverkar hur delaktiga medlemmarna i vår universitetsgemenskap kan känna sig. Delaktighet skapar å sin sida välbefinnande. På så sätt är ett öppet och genuint flerspråkigt universitet en arbets- och studieplats som stöder och bygger upp välbefinnandet, där alla aktörer känner sig välkomna och uppskattade.

Konstuniversitetets språkliga riktlinjer skapar markeringar mot dessa strategiska mål. De uppmuntrar och utmanar till reflektion: Vad skulle jag själv kunna göra för flerspråkighet? Hur kan jag ordna min undervisning så att den stöder nationalspråkens lagstadgade ställning på utbildningsfältet och samtidigt undervisa även dem som inte behärskar konstspråket? Hur agerar vi på arbetsgemenskapens möten där vi inte delar samma modersmål? Vågar jag prata mitt modersmål svenska på möten och på så sätt erbjuda ett litet språkbad till mina kollegor? Skulle just jag kunna hjälpa min studiekamrat genom att tolka en bit av undervisningen som hen förstår dåligt?

Ett gemensamt och mångsidigt universitet

Vår gemenskap har delade värderingar och verksamhetsprinciper som stöder välbefinnande, likabehandling samt upplevelsen av arbetets och studiernas betydelse. Vi värdesätter och står för mångfald, vi stärker delaktigheten i enheterna och på universitetsnivå och skapar en konstruktiv interaktionskultur.

Universitetets förvaltningspråk är finska, vilket innebär att huvudspråket för beredningen vid universitetet i princip är finska. Enligt instruktionen (7 §) främjar universitetet också andra än finskspråkiga personers möjligheter att delta i universitetets utveckling och beslutsfattande. Organen kan också besluta att vid sidan av det finska språket använda ett annat språk som mötesspråk när det är ändamålsenligt.

Universitetets arbetspråk är finska, svenska och engelska. Det språk vi använder är inkluderande, könsneutralt och så tydligt som möjligt. Vi strävar efter en glad flerspråkighet som definieras genom följande begrepp:

- Parallellspråkighet = förutom finska använder vi även andra språk när det i praktiken är möjligt och ändamålsenligt.
- Receptiv flerspråkighet = vi använder vårt eget modersmål i kommunikationen när deltagarna förstår men inte talar varandras språk.

Vi strävar efter att alla medlemmar i samfundet ska ha så omfattande möjligheter som möjligt att delta i och påverka universitetets verksamhet. Vi möjliggör deltagande i universitetsverksamheten för personer som inte kan finska eller svenska genom att erbjuda tillräckligt med information på engelska för att en medlem i det internationella

TAIDEYLIOPISTO
PL 1
00097 Taideyliopisto

KONSTUNIVERSITETET
PB 1
00097 Konstuniversitetet

UNIVERSITY OF
THE ARTS HELSINKI
PO Box 1
FI-00097 Uniarts

+358 294 47 2000
www.uniarts.fi

universitetssamfundet ska kunna delta och påverka organens och arbetsgruppernas verksamhet och för att alla som deltar i mötena ska kunna förstå innehållet och delta i diskussionen. Vi uppmuntrar internationell personal och internationella studerande att modigt använda finska och svenska, och uppmuntrar personal från Finland att stödja dem i detta.

Beredningsmaterialet bereds i regel också på engelska när fler än enstaka medlemmar, som inte talar ett av de inhemska språken, från universitetssamfundet deltar i handläggningen av ärendet. Vid möten kan man använda finska, svenska och engelska parallellt.

De centrala anvisningarna för personalen publiceras åtminstone på finska och engelska. De centrala anvisningarna för studerandena publiceras på finska, svenska och engelska.

Vi ser till att de viktigaste festligheterna med anknytning till den akademiska traditionen och evenemangen som riktar sig till alla studerande ordnas flexibelt med beaktande av olika språkgrupper. Detsamma gäller tillställningar som riktar sig till hela personalen.

I rekrytering fästs uppmärksamhet vid personalens språkliga kunskaper på ett ändamålsenligt, långsiktigt och målinriktat sätt. Studerandenas språkliga kunskapsnivå säkerställs i samband med antagningen av studerande.

Främjande av utbildningens internationella dragnings- och genomslagskraft – examina på finska, svenska och engelska

Vi främjar utbildningens internationella dragnings- och genomslagskraft.

I Konstuniversitetets utbildningsstadga (35 §) definieras finska och svenska som examens- och undervisningsspråk. Examina kan dessutom erbjudas på engelska. Enligt universitetslagen ska Konstuniversitetet också ansvara för att ett tillräckligt antal personer som behärskar svenska utbildas för landets behov. (Universitetslagen 11 § och 12 § 29.6.2012/414)

Examens- och undervisningsspråk

Examensspråket är det språk på vilket utbildningsprogrammet genomförs. Språket eller språkalternativen för varje utbildningsprogram ska definieras tydligt i läroplanen. Studeranden ska i sin examen avlägga en väsentlig del av examen på det examensspråk som fastställts i samband med antagningen av studerande, av examen också lärdomsprovet. Rätten att i lärdomsprovet använda något annat språk än examensspråket bestäms av dekanen. Examensprogrammen kan vara finsk- eller svenskspråkiga, engelskspråkiga eller flerspråkiga. (Utbildningsstadgan 35 §)

Inom ramen för universitetets utbildningsstadga kan examensspråket i regel väljas av den som erbjuder utbildningen, förutom när utbildningsansvaret är absolut på de inhemska språken. Vid Konstuniversitetet är sådana program utbildningsprogram för musikpedagogik, kyrkomusik och svenskspråkigt skådespelarbete. Examensspråket bestäms för det nya utbildningsprogrammet när det inrättas och i övrigt i läroplansprocessen.

Undervisningsspråket i genomförandet av studieperioden anges i studiehandboken. Undervisningsspråken kan vara ett eller flera. Andra språk än finska och/eller svenska kan användas när en ändamålsenlig organisering av undervisningen eller studieprestationen förutsätter det. Om det huvudsakliga undervisningsspråket är finska kan även svenska användas i undervisningen och studieprestationerna. Alla utbildningsprogram kan oberoende av examensspråk innehålla endast engelskspråkiga studieperioder eller studiehelheter. Utgångspunkten är att studieprestationerna ges på undervisningsspråket. Studeranden har rätt att få studieperiodsuppgifter och/eller tentamensfrågor samt att använda finska eller svenska i sina studieprestationer under studieperioder som ingår i programmets obligatoriska studier enligt examensspråket.

Universitetet kan efter eget övervägande erbjuda språkversioner av undervisningen med hjälp av till exempel inspelningar, textning eller tolkning.

Den studerandes språkliga rättigheter

Studeranden ska kunna få både akademisk och annan handledning och rådgivning på finska och svenska eller på programmets examensspråk. I regel har studeranden rätt att få handledning i sitt lärdomsprov på lärdomsprovets språk.

I studieförvaltningens datasystem ska den centrala informationen om studierna ska finnas tillgänglig på finska, svenska och engelska.

Uppföljningen av utbildningsprogrammets språklighet ordnas utifrån de språkuppgifter som fastställts i läroplanen.

Språket i universitetets gällande etiska riktlinjer för utbildning och studier samt förvaltningsbeslut som gäller studeranden och i protokoll som upprättas i fuskärenden är finska. I enlighet med förvaltningens serviceprincip informeras en studerande som inte kan finska på svenska eller engelska om vad beslutet och beredningsdokumenten innehåller och hur processen framskrider. Dessutom kan den studerande lämna in sina dokument på svenska eller engelska och man kan sköta ärendet med hen på svenska eller engelska.

Kommunikation med de sökande

I ansökningsskedet informeras de sökande tydligt om utbildningsprogrammets examensspråk och det huvudsakliga undervisningsspråket. I ansökningsskedet säkerställer vi att våra studerande har tillräckliga språkkunskaper och att deras språkkunskaper och kommunikationsfärdigheter räcker till för att fungera i högskolemiljön.

Stöd för internationellt verkande konst, forskning och undervisning vid Konstuniversitetet

Vi vill främja våra forskares internationalisering och vi stöder undervisnings- och examenspersonalens möjligheter att agera och kommunicera internationellt.

Vi rekryterar finsk-, svensk- och engelskspråkiga forskare och lärare. Språk- och kommunikationsfärdigheter är ett på förhand fastställt kriterium för rekrytering som nämns i utlysningstexten. De språkkunskaper som avses i universitetsförordningen (770/2009) och de övriga språkkunskaper som uppgiften förutsätter ska säkerställas

genom ansökningshandlingarna och vid behov genom intervjuer eller beslut om anställning. Om undervisnings- och forskningsuppgiften söks av en utländsk person eller en finsk medborgare som inte är infödd eller som inte har fått sin skolbildning på finska eller svenska, kan hen utan särskild ansökan beviljas dispens från de kunskaper i finska och svenska som föreskrivs i universitetsförordningen. (Personalinstruktionen 3 §)

Av en utländsk person eller en finsk medborgare som inte är infödd förutsätts i universitetets personalinstruktion vid behov skälig inläring av finska eller svenska inom en viss tidsperiod. För att stärka de språkkunskaper som krävs för att arbeta i arbetsgemenskapen ska arbetstagaren uppmuntras, och förväntningarna på detta ska lyftas fram redan i rekryteringsskedet genom att utreda den sökandes motivation att lära sig finska eller svenska. Det är inte rimligt att kräva att personer som inte talar något av de inhemska språk och som väljs till korta visstidsuppgifter ska lära sig finska eller svenska.

Undervisningen grundar sig på forskning och/eller konstnärlig verksamhet, och dessa för också med sig ett förnyande språk i undervisningen. Våra publikationer är enligt forskarens övervägande på finska, svenska och engelska samt enligt situationen även på andra språk som är relevanta för forskningen. Vi erkänner betydelsen av publicering på engelska för forskarkarriären. Vi säkerställer att även finska och svenska förblir vetenskapliga språk inom konstnärlig forskning och sörjer för aktuella konstnärliga och vetenskapliga ordlistor på de inhemska språken.

Kommunikation

Innehållet på Konstuniversitetets externa webbplats (uniarts.fi och Studerandes uniarts) finns på finska, svenska och engelska. Nyheterna ges på finska och engelska. Information som är väsentlig för internationell verksamhet finns åtminstone på engelska. Konstuniversitetets huvudspråk i sociala medier är finska och engelska.

Personalens intranät fungerar på två språk, finska och engelska. Detta gäller anvisningar, nyheter och meddelanden. I e-postmeddelanden som riktar sig till hela universitetets eller akademins samfund används åtminstone finska och engelska. Huvudspråket i nyhetsbrev för extern kommunikation väljs enligt målgrupp.

Principerna ovan iakttas i regel i språkvalen inom kommunikationen. I all kommunikation kan man dock från fall till fall beakta den publik som meddelandet, anmälan eller informationen riktar sig till och språken hos denna publik.

Universitetet strävar efter att skyltar samt affischer och kampanjer avsedda för samfundet ska finnas på tre språk.

För korta eller inofficiella texter kan man använda universitetets rekommenderade, datasäkra översättningsverktyg. Dessa är till exempel Microsoft Words Översättningsfunktion och MOT Översättare. Universitetets officiella dokument ska dock inte översättas med översättningsverktygen. Dessa texter översätts eller språket granskas alltid i regel antingen hos universitetets egna professionella översättare eller via en konkurrensutsatt översättningsbyrå. Den som utarbetar den ursprungliga texten ansvarar för granskningen av översättningen.

Genomförande och utvecklande av de språkliga riktlinjerna samt ansvar vid Konstuniversitetet

Varje medlem i Konstuniversitetets samfund kan och är skyldig att utifrån sin roll främja den språkliga mångfalden och den inkluderande undervisnings- och studiekulturen som vi värdesätter och representerar, stärka deltagandet i akademierna och på universitetsnivå, samt skapa en konstruktiv interaktionskultur.

Universitetets riktlinjer för undervisnings- och examensspråken har fastställts i universitetets utbildningsstadga. Genomförandet av dessa följs upp av ledningsgruppen för grundexamensutbildningen under ledning av den prorektor som ansvarar för utbildningen. Den utbildningsansvariga prorektorn svarar med stöd av de prodekaner som ansvarar för akademiernas utbildning samt studietjänsterna för förberedelserna inför grundexamensutbildningen och ger vid behov instruktioner för undervisnings- och examensspråket. Ansvarig aktör för doktorandutbildningen är den prorektor som ansvarar för forskningen och doktorandutbildningen, med stöd av ledningsgruppen för forskning och doktorandutbildning.

I akademierna ansvarar dekanerna och de prodekaner som ansvarar för utbildningen för verkställandet av riktlinjerna för undervisnings- och examensspråken samt för nödvändiga åtgärder i resursplaneringen. Akademiernas direktorer ansvarar i sitt beslutsfattande för att riktlinjerna för undervisnings- och examensspråken följs. Rekryteringsgrupperna ansvarar för att de språkliga kraven uppfylls vid rekryteringen av nya personer. De olika serviceenheterna ansvarar för och stöder genomförandet av riktlinjerna för undervisnings- och examensspråken inom sina respektive områden.

Stöd som erbjuds

Konstuniversitetet stöder utvecklandet av sin personals språk- och kommunikationsfärdigheter.

- Vår personal erbjuds språk- och kommunikationsträning inom ramen för resurserna.
 - Vi vägleder även vår personal i att stärka sina språk- och kommunikationsfärdigheter med ett kursutbud utanför universitetet (utbudet av kurser i det inhemska språket, SKAPA-projektet för svenska språket, KiViTa-projektet vid högskolorna i huvudstadsregionen fram till slutet av 2024).
 - Utvecklingen av språkkunskaperna och kommunikationsfärdigheterna ska tas upp i målsamtalet, varvid chefen och den underordnade kan komma överens om hur utvecklingen av språkkunskaperna och kommunikationsfärdigheterna ska främjas.
- Vi stöder våra studerandes samt vår undervisnings- och forskningspersonals möjligheter att verka internationellt.
 - Varje examensstuderande har möjlighet att genomföra studier som stöder internationalisering (universitets språkstudier samt språkstudier som genomförs i samarbete med andra universitet, studentutbytesmöjligheter samt studier relaterade till läroplanens genomslagstema för internationalisering
 - Studerande och undervisnings- och forskningspersonal erbjuds utbildning och handledning i internationell kommunikation.

De språkliga riktlinjernas ikraftträdande

De språkliga riktlinjerna träder i kraft 1.8.2024. I fråga om läroplanen kommer riktlinjerna att granskas i samband med interimsvärderingen av läroplanen.

De språkliga riktlinjerna granskas som en del av strategiarbetet, varvid en separat språkarbetsgrupp kan utses för uppgiften.

Bilaga 1: Central lagstiftning och regler som bakgrund till riktlinjerna

Åbo Akademi, Svenska Handelshögskolan, Helsingfors universitet, Konstuniversitetet och Aalto-universitetet svarar för att ett tillräckligt antal personer med kunskaper i svenska utbildas för landets behov. (Universitetslagen 11 § och 12 § 29.6.2012/414)

Universitetets förvaltningspråk är finska. Var och en har rätt att i egen sak använda finska eller svenska och att få expeditioner på det språk han eller hon använt. (Universitetslagen 35 §)

Språken vid studentkåren vid Helsingfors universitet, Konstuniversitetet och Aalto-universitetet är finska och svenska. (Universitetslagen 46 §)

Enligt diskrimineringslagen (6 §) ska utbildningsanordnare och de läroanstalter de är huvudmän för bedöma hur likabehandling uppnås i deras verksamhet och vidta åtgärder som behövs för att främja likabehandling. De främjande åtgärderna ska vara effektiva, ändamålsenliga och proportionerliga med beaktande av läroanstaltens verksamhetsmiljö, resurser och övriga omständigheter. En utbildningsanordnare ska se till att varje läroanstalt har en plan för de åtgärder som behövs för att främja likabehandling.

I Konstuniversitetets utbildningsstadga (35 §) definieras finska och svenska som examens- och undervisningsspråk. Examina kan dessutom erbjudas på engelska. Studeranden har rätt att i samband med undervisningen och i studieprestationerna använda finska och svenska både muntligt och skriftligt, om inte något annat bestäms i läroplanen eller följer av undervisningens natur. Studeranden har rätt att i sina studieprestationer använda det språk samt att få de uppgifter som ingår i studierna på det språk på vilket hen har antagits för att avlägga avläggande av examen vid antagningen av studerande. Utbildningen kan dock också omfatta studieperioder som undervisas på något annat språk, om studieperiodens syfte förutsätter det.

Konstuniversitetet främjar också andra än finskspråkiga personers möjligheter att delta i universitetets utveckling och beslutsfattande. Organen kan också besluta att vid sidan av det finska språket använda ett annat språk som mötesspråk när det är ändamålsenligt. (Konstuniversitetets instruktion 7 §)

Officiella protokoll över ärenden som behandlas vid ett kollegialt organs sammanträde upprättas på universitetets förvaltningspråk (Konstuniversitetets instruktion 36 §).

I universitetets personalinstruktion konstateras i fråga om behörighetskraven att "den som väljs till universitetsuppdraget ska ha sådan utbildning, erfarenhet och språkkunskaper som krävs för att framgångsrikt kunna sköta uppdraget i fråga samt andra kvalifikationer, kunskaper och färdigheter som uppdraget kräver, till exempel goda samarbets- och interaktionsfärdigheter. Dessa förutsättningar ska fastställas för varje befattning innan den tillsätts." (Personalinstruktionen 2 §)

I personalinstruktionen konstateras i följande i fråga om språkkunskaper: Behärskandet av de språkkunskaper som föreskrivs i universitetsförordningen (770/2009) och de övriga språkkunskaper som uppdraget förutsätter ska säkerställas genom ansökningshandlingarna och vid behov genom intervjuer vid beslut om anställning. Om undervisnings- och forskningsuppgiften söks av en utländsk person eller en finsk medborgare som inte är infödd eller som inte har fått sin skolbildning på finska eller svenska, kan hen utan särskild ansökan beviljas dispens från de kunskaper i finska och svenska som föreskrivs i universitetsförordningen. Dispens beviljas av det organ eller den person som gör anställningsbeslutet. Av en utländsk personer eller en finsk medborgare som inte är infödd förutsätts vid behov skälig inläring av finska eller svenska inom en viss tid. Denna förutsättning nämns i utlysningstexten." (Personalinstruktionen 3 §)